

עין משפט
נר מצוה

לֹא אֶמְנִי פִּי־אֵל מַה־לִּי טוֹמָאֵת מִתּוֹ הַלִּיזִי׃

ב **ב** מִי־שֶׁם הַלִּיזִי׃
בא ג מִי־יָמִי פִּי־מַה־לִּיזִי שֶׁתִּהְיֶה הָלִי יֵאֵל וְטוֹשִׁיעַ אֲזִיזִים כִּי־יִשְׁפָּק יֵאֵל וַעֲשִׂישׁ נִכְסָיו וּבִמְגִילָא כִּי־שָׁמַע סָקִי׃

בב ד ה מִי־יָמִי פִּי־מַה־לִּיזִי עֲבָדִים [הַלִּילִין] הַלִּיזִי סָמַע עֲשִׂין פִּי טוֹשִׁיעַ יוֹדֵד כִּי רָסוּ סָקִי ו׃

בג ו מִי־שֶׁם וְיִשְׁפָּק מַה־לִּיזִי וְזִמָּה לַחֲלוּטִין סָמַע שֶׁם טוֹשִׁיעַ שֶׁם סָקִי ו׃
בד **ב** רַמְטֵי סָקִי ו׃

מוסף רש"י

כִּיבוֹשׁ יִחִיד. דוד כִּנְשָׁה וְלֹא הָיוּ כָל יִשְׂרָאֵל שֶׁם וְהָאֵל אֵלֶם לֹזֵמָה (לְקַטָּן טו.). וְהַנֶּכֶסֶם לְאֶרֶץ הָעַמִּים. אֶרֶץ הָעַמִּים מִטְמָא חָהָל (שׁוּבִין ז.). בְּשִׂידָה. מִרְכַּבַּת נָשִׁים. עֲגֵלָה עֲשׂוּיָה קִקְלֶסְפָא (שׁסו.). וּמִגְדָּל. מִשְׁטָרִי׃ (שׁסז.). דַּמְיִרָה לְעוֹבֵד כּוֹכְבִּים שְׁבוּת. מִדְּרָגָן בִּיחָם ז.). הַכּוֹתֵב כָּל נִכְסֵיו לְעַבְדוֹ יֵצֵא בֶן חוֹרִין. שְׁהִי הַשֶּׁנִּי כִּלְלָא נִכְסֵים וְנִמְלָא שְׁהִקֵּה לְעַבֵּד אֶת גּוֹפוֹ עַם שֶׁל נִכְסֵים (רַשְׁבָּיִם ב״ב קסח.). שִׁיר קִרְקַע כָּל שְׁהוּא. רַמְטֵי חוּן מִן הַקִּקְלַע כָּל שִׁיר. לֹא יֵצֵא בֶן חוֹרִין. דְּלֹא יִשְׁעִין הִי קִרְקַע שִׁיר וְכָל כָּל שְׁהוֹא חֲמִינִין הֵאֵל דְּמִינִין קִרְקַעוּתָא לֹא קִנָּה. לְגוּפֵיהּ מִן הָא קִנָּה דְּלֹא פִלְגִין דִּיבּוּרָה. הֵאֵל וְנִכְסֵיהּ דִּיבּוּרָה אֵלִי גוֹשָׁה וְנִכְסֵיהּ. וְפִלְגֵי דִיבּוּרָה לֹא אִיִּקְסִים. אִדְקָא פִלְגֵי מִינִי לֹא מְקִיס (לְקַטָּן זב.). אִלּוּ שְׁהַעֲבֵד הֹוֹקֵשׁ לְקִרְקַעוּת דְּכִסִּין וְהַתְּחַלְתָּהּ. וְהֵאֵל קִרְקַע כָּל שְׁהוֹא חֲרֵמָה לְחִמְרָה שַׁע לְעַבְדָּה הוּא אֲחִיר וְנִמְלָא שְׁאִין בֶּן חוֹרִין. וְכֹס חֲמִינִין לֹא קִנָּה. וְהֵאֵל אֶם אֲמַר חוּן מִתְּחַלְטִין כָּל שְׁהוֹא. דְּמִתְּחַרֵּשׁ רִי־אֵל לְקִמֵּיהּ עֲשֵׂשׁוּ מִתְּחַלְטִין שִׁיר אֵלֵם הַעֲבֵד. דְּלִמְלֹא הֵאֵל עַבֵּד אֵלֵם הַמְּטַלְטֵל עַל שְׁהוֹא. כִּלְלָא אֶם שִׁיר דְּעַבְדָּה מִתְּחַלְטֵל, אֵלֵם לֹא אִיִּקְסֵיהּ עַל נִכְסֵי מְנוּסִים לָךְ חוּן מִשְׁדֵּה פְלוּגִי. כִּי הוּא בֶן חוּרִין. שְׁהַעֲבֵד אִינוּ כִּלְלָא אֲחִיר שְׁדֵּה שְׁפִירָשׁ (ב״ב שׁס.).

ח:

בְּשִׂידָה תִּיבָה וּמִגְדָּל. פִּירֵשׁ בְּקוֹנֵט' מה שאִין כֵּן בְּחָרָךְ הָעַמִּים וּרְבִי הָיֹה וּנְרָאָה שְׂרֹאָה לְפָרֶשׁ שִׂידָה מִיבָה וּמִגְדָּל דּוּקָא וְהֵאֵכִי לֹא מִנִּי לְאֻקוּמִי כִי' יוֹסִי בֶר רְבִי יְהוּדָה דִּהָא הוּא מְטַחֵר אִפִּי' בְּחָרָךְ הָעַמִּים וּבַחֲנֵם פִּי' כֵּן דִּהָא עַל כִּרְחָךְ שִׂידָה מִיבָה וּמִגְדָּל

לֹא דוּקָא נִקַּט אֵלֵם מְשׁוּם דִּנְקַט בְּצִרְיָתָא אֵלֵם הוּא הִדִּין אִפִּי' רִוְכַב עַל הַסּוּם כִּיּוֹן דְּסַבֵּר רְבִי אָהֵל זְרוּק לֹא שְׁמִיָּה אָהֵל כְּדִפִּירֵשׁ בְּקוֹנֵטֶרֶם וְכַדְמוּכָה דְּמַסִּיק דְּבִסּוּרִיא עַל אֲוִירָה לֹא גִזְרוּ וְאֵם כֵּן כִּי' יוֹסִי נִמִּי אֲמִירָא וְהִרְוָה לִיכְנֵם לֶה בְּטַהֲרָה הִיִּינוּ בָקְרִין אֹו רִוְכַב עַל הַסּוּם מַה שְׁאִין כֵּן בְּחָרָךְ הָעַמִּים דְּטַמָּא וְכֵן מִשְׁמַע הַלְשׁוֹן קָמַת דְּקֻאמֵר וְאִפִּי' רְבִי לֹא קָא מִטְמָא כִי' וּמִשְׁמַע כְּדִבִּי יוֹסִי אֲמִירָא בְּפִשְׁטוּת טְפִי וּמִיָּהוּ עַל כִּרְחָךְ כִּי' יוֹסִי נִמִּי לֹא אֲמִירָא אֵלֵם מְטַעֵם דְּמַסִּיק אֲלִינָא דְרַבִּי דְּדוּקָא אֶרֶץ הָעַמִּים מְשׁוּם דְּגִזְרוּ עַל אֲוִירָה וְעַל גּוֹשָׁה כִי'׃ **אֵלֵם** בִּארְץ הָעַמִּים דְּגִזְרוּ עַל גּוֹשָׁה וְעַל אֲוִירָה. וְהֵאֵל דְּמִיבְעִי לָן בְּנִיזִי בְּפִרְקִי כִי'ג

(דָּף נד.): אֶרֶץ הָעַמִּים מְשׁוּם גּוֹשָׁה גִזְרוּ עֲלֶיהָ אֹו מְשׁוּם אֲוִירָה גִזְרוּ הִי פִירוּשׁ׃ מְשׁוּם גּוֹשָׁה מְשׁוּם דְּמֵאֲהִיל עַל הַגּוֹשׁ הוּא וְעַשְׂאוּסוּ חֲכִמִּים כְּמֵאֲהִיל עַל הַמֵּת׃ וִיכּוֹל לְהַכְנֵם שֶׁם בְּשִׂידָה מִיבָה וּמִגְדָּל אֹו דִּילְמָא עַל הָאִיר עֲנָמוּ וְלֹא יוֹכַל לְהַכְנֵם שֶׁם בְּשׁוּם עֵינִי׃¹ וְהֵכָא בְּשַׁמְעָתָא עַל גּוֹשָׁה הִיִּינוּ עַל מִנְּע גּוֹשָׁה וְעַל אֲוִירָה אֹו מְשׁוּם מֵאֲהִיל עַל הַגּוֹשׁ אֹו מְשׁוּם אֲוִירָה מִמֶּשׁ׃ **דְּגִזְרוּ** עַל גּוֹשָׁה וְעַל אֲוִירָה. הַקְּסָה הִרַב ר' יַעֲקֹב דְּאוּרִילִינִי״שׁ דְּבַמַּסְכַּת אֶהֱלוֹת

(פ״ב מִשְׁנֵה ג) תֵּנן וְאֵלוּ מִטְמְאִין בְּמִנְּע וּבְמִשְׁאֵל וְאִין מִטְמְאִין בְּחָהָל עַנֶּם כְּשַׁעֲרָה וְאֶרֶץ הַטְּמֵמִים וּמִיָּין דְּמִיירִי בְּעַפֵּר הַבָּא מִחוּלָה לְאֶרֶץ לְחָרָךְ וְנִמְאָהִיל עֲלִיו דְּלֹא מִטְמָא לְמִשׁוֹם אִיר עֲנָמוּ וְלֹא מְשׁוּם מֵאֲהִיל עַל הַגּוֹשׁ וְאִין אֵלֵם מְשׁוּם מִיָּהוּ אֹו מְשׁוּם אֲוִירָה אֵלֵם מְשׁוּם אֲוִירָה מִמֶּשׁ׃ **דְּגִזְרוּ** עַל גּוֹשָׁה וְעַל אֲוִירָה. הַקְּסָה הִרַב ר' יַעֲקֹב דְּאוּרִילִינִי״שׁ דְּבַמַּסְכַּת אֶהֱלוֹת (פ״ב מִשְׁנֵה ג) תֵּנן וְאֵלוּ מִטְמְאִין בְּמִנְּע וּבְמִשְׁאֵל וְאִין מִטְמְאִין בְּחָהָל עַנֶּם כְּשַׁעֲרָה וְאֶרֶץ הַטְּמֵמִים וּמִיָּין דְּמִיירִי בְּעַפֵּר הַבָּא מִחוּלָה לְאֶרֶץ לְחָרָךְ וְנִמְאָהִיל עֲלִיו דְּלֹא מִטְמָא לְמִשׁוֹם אִיר עֲנָמוּ וְלֹא מְשׁוּם מֵאֲהִיל עַל הַגּוֹשׁ וְאִין אֵלֵם מְשׁוּם מִיָּהוּ אֹו מְשׁוּם אֲוִירָה אֵלֵם מְשׁוּם אֲוִירָה מִמֶּשׁ׃ **דְּגִזְרוּ** עַל גּוֹשָׁה וְעַל אֲוִירָה. הַקְּסָה הִרַב ר' יַעֲקֹב דְּאוּרִילִינִי״שׁ דְּבַמַּסְכַּת אֶהֱלוֹת

(פ״ב מִשְׁנֵה ג) תֵּנן וְאֵלוּ מִטְמְאִין בְּמִנְּע וּבְמִשְׁאֵל וְאִין מִטְמְאִין בְּחָהָל עַנֶּם כְּשַׁעֲרָה וְאֶרֶץ הַטְּמֵמִים וּמִיָּין דְּמִיירִי בְּעַפֵּר הַבָּא מִחוּלָה לְאֶרֶץ לְחָרָךְ וְנִמְאָהִיל עֲלִיו דְּלֹא מִטְמָא לְמִשׁוֹם אִיר עֲנָמוּ וְלֹא מְשׁוּם מֵאֲהִיל עַל הַגּוֹשׁ וְאִין אֵלֵם מְשׁוּם מִיָּהוּ אֹו מְשׁוּם אֲוִירָה אֵלֵם מְשׁוּם אֲוִירָה מִמֶּשׁ׃ **דְּגִזְרוּ** עַל גּוֹשָׁה וְעַל אֲוִירָה. הַקְּסָה הִרַב ר' יַעֲקֹב דְּאוּרִילִינִי״שׁ דְּבַמַּסְכַּת אֶהֱלוֹת (פ״ב מִשְׁנֵה ג) תֵּנן וְאֵלוּ מִטְמְאִין בְּמִנְּע וּבְמִשְׁאֵל וְאִין מִטְמְאִין בְּחָהָל עַנֶּם כְּשַׁעֲרָה וְאֶרֶץ הַטְּמֵמִים וּמִיָּין דְּמִיירִי בְּעַפֵּר הַבָּא מִחוּלָה לְאֶרֶץ לְחָרָךְ וְנִמְאָהִיל עֲלִיו דְּלֹא מִטְמָא לְמִשׁוֹם אִיר עֲנָמוּ וְלֹא מְשׁוּם מֵאֲהִיל עַל הַגּוֹשׁ וְאִין אֵלֵם מְשׁוּם מִיָּהוּ אֹו מְשׁוּם אֲוִירָה אֵלֵם מְשׁוּם אֲוִירָה מִמֶּשׁ׃ **דְּגִזְרוּ** עַל גּוֹשָׁה וְעַל אֲוִירָה. הַקְּסָה הִרַב ר' יַעֲקֹב דְּאוּרִילִינִי״שׁ דְּבַמַּסְכַּת אֶהֱלוֹת (פ״ב מִשְׁנֵה ג) תֵּנן וְאֵלוּ מִטְמְאִין בְּמִנְּע וּבְמִשְׁאֵל וְאִין מִטְמְאִין בְּחָהָל עַנֶּם כְּשַׁעֲרָה וְאֶרֶץ הַטְּמֵמִים וּמִיָּין דְּמִיירִי בְּעַפֵּר הַבָּא מִחוּלָה לְאֶרֶץ לְחָרָךְ וְנִמְאָהִיל עֲלִיו דְּלֹא מִטְמָא לְמִשׁוֹם אִיר עֲנָמוּ וְלֹא מְשׁוּם מֵאֲהִיל עַל הַגּוֹשׁ וְאִין אֵלֵם מְשׁוּם מִיָּהוּ אֹו מְשׁוּם אֲוִירָה אֵלֵם מְשׁוּם אֲוִירָה מִמֶּשׁ׃ **דְּגִזְרוּ** עַל גּוֹשָׁה וְעַל אֲוִירָה. הַקְּסָה הִרַב ר' יַעֲקֹב דְּאוּרִילִינִי״שׁ דְּבַמַּסְכַּת אֶהֱלוֹת (פ״ב מִשְׁנֵה ג) תֵּנן וְאֵלוּ מִטְמְאִין בְּמִנְּע וּבְמִשְׁאֵל וְאִין מִטְמְאִין בְּחָהָל עַנֶּם כְּשַׁעֲרָה וְאֶרֶץ הַטְּמֵמִים וּמִיָּין דְּמִיירִי בְּעַפֵּר הַבָּא מִחוּלָה לְאֶרֶץ לְחָרָךְ וְנִמְאָהִיל עֲלִיו דְּלֹא מִטְמָא לְמִשׁוֹם אִיר עֲנָמוּ וְלֹא מְשׁוּם מֵאֲהִיל עַל הַגּוֹשׁ וְאִין אֵלֵם מְשׁוּם מִיָּהוּ אֹו מְשׁוּם אֲוִירָה אֵלֵם מְשׁוּם אֲוִירָה מִמֶּשׁ׃ **דְּגִזְרוּ** עַל גּוֹשָׁה וְעַל אֲוִירָה. הַקְּסָה הִרַב ר' יַעֲקֹב דְּאוּרִילִינִי״שׁ דְּבַמַּסְכַּת אֶהֱלוֹת (פ״ב מִשְׁנֵה ג) תֵּנן וְאֵלוּ מִטְמְאִין בְּמִנְּע וּבְמִשְׁאֵל וְאִין מִטְמְאִין בְּחָהָל עַנֶּם כְּשַׁעֲרָה וְאֶרֶץ הַטְּמֵמִים וּמִיָּין דְּמִיירִי בְּעַפֵּר הַבָּא מִחוּלָה לְאֶרֶץ לְחָרָךְ וְנִמְאָהִיל עֲלִיו דְּלֹא מִטְמָא לְמִשׁוֹם אִיר עֲנָמוּ וְלֹא מְשׁוּם מֵאֲהִיל עַל הַגּוֹשׁ וְאִין אֵלֵם מְשׁוּם מִיָּהוּ אֹו מְשׁוּם אֲוִירָה אֵלֵם מְשׁוּם אֲוִירָה מִמֶּשׁ׃ **דְּגִזְרוּ** עַל גּוֹשָׁה וְעַל אֲוִירָה. הַקְּסָה הִרַב ר' יַעֲקֹב דְּאוּרִילִינִי״שׁ דְּבַמַּסְכַּת אֶהֱלוֹת (פ״ב מִשְׁנֵה ג) תֵּנן וְאֵלוּ מִטְמְאִין בְּמִנְּע וּבְמִשְׁאֵל וְאִין מִטְמְאִין בְּחָהָל עַנֶּם כְּשַׁעֲרָה וְאֶרֶץ הַטְּמֵמִים וּמִיָּין דְּמִיירִי בְּעַפֵּר הַבָּא מִחוּלָה לְאֶרֶץ לְחָרָךְ וְנִמְאָהִיל עֲלִיו דְּלֹא מִטְמָא לְמִשׁוֹם אִיר עֲנָמוּ וְלֹא מְשׁוּם מֵאֲהִיל עַל הַגּוֹשׁ וְאִין אֵלֵם מְשׁוּם מִיָּהוּ אֹו מְשׁוּם אֲוִירָה אֵלֵם מְשׁוּם אֲוִירָה מִמֶּשׁ׃ **דְּגִזְרוּ** עַל גּוֹשָׁה וְעַל אֲוִירָה. הַקְּסָה הִרַב ר' יַעֲקֹב דְּאוּרִילִינִי״שׁ דְּבַמַּסְכַּת אֶהֱלוֹת (פ״ב מִשְׁנֵה ג) תֵּנן וְאֵלוּ מִטְמְאִין בְּמִנְּע וּבְמִשְׁאֵל וְאִין מִטְמְאִין בְּחָהָל עַנֶּם כְּשַׁעֲרָה וְאֶרֶץ הַטְּמֵמִים וּמִיָּין דְּמִיירִי בְּעַפֵּר הַבָּא מִחוּלָה לְאֶרֶץ לְחָרָךְ וְנִמְאָהִיל עֲלִיו דְּלֹא מִטְמָא לְמִשׁוֹם אִיר עֲנָמוּ וְלֹא מְשׁוּם מֵאֲהִיל עַל הַגּוֹשׁ וְאִין אֵלֵם מְשׁוּם מִיָּהוּ אֹו מְשׁוּם אֲוִירָה אֵלֵם מְשׁוּם אֲוִירָה מִמֶּשׁ׃ **דְּגִזְרוּ** עַל גּוֹשָׁה וְעַל אֲוִירָה. הַקְּסָה הִרַב ר' יַעֲקֹב דְּאוּרִילִינִי״שׁ דְּבַמַּסְכַּת אֶהֱלוֹת (פ״ב מִשְׁנֵה ג) תֵּנן וְאֵלוּ מִטְמְאִין בְּמִנְּע וּבְמִשְׁאֵל וְאִין מִטְמְאִין בְּחָהָל עַנֶּם כְּשַׁעֲרָה וְאֶרֶץ הַטְּמֵמִים וּמִיָּין דְּמִיירִי בְּעַפֵּר הַבָּא מִחוּלָה לְאֶרֶץ לְחָרָךְ וְנִמְאָהִיל עֲלִיו דְּלֹא מִטְמָא לְמִשׁוֹם אִיר עֲנָמוּ וְלֹא מְשׁוּם מֵאֲהִיל עַל הַגּוֹשׁ וְאִין אֵלֵם מְשׁוּם מִיָּהוּ אֹו מְשׁוּם אֲוִירָה אֵלֵם מְשׁוּם אֲוִירָה מִמֶּשׁ׃ **דְּגִזְרוּ** עַל גּוֹשָׁה וְעַל אֲוִירָה. הַקְּסָה הִרַב ר' יַעֲקֹב דְּאוּרִילִינִי״שׁ דְּבַמַּסְכַּת אֶהֱלוֹת (פ״ב מִשְׁנֵה ג) תֵּנן וְאֵלוּ מִטְמְאִין בְּמִנְּע וּבְמִשְׁאֵל וְאִין מִטְמְאִין בְּחָהָל עַנֶּם כְּשַׁעֲרָה וְאֶרֶץ הַטְּמֵמִים וּמִיָּין דְּמִיירִי בְּעַפֵּר הַבָּא מִחוּלָה לְאֶרֶץ לְחָרָךְ וְנִמְאָהִיל עֲלִיו דְּלֹא מִטְמָא לְמִשׁוֹם אִיר עֲנָמוּ וְלֹא מְשׁוּם מֵאֲהִיל עַל הַגּוֹשׁ וְאִין אֵלֵם מְשׁוּם מִיָּהוּ אֹו מְשׁוּם אֲוִירָה אֵלֵם מְשׁוּם אֲוִירָה מִמֶּשׁ׃ **דְּגִזְרוּ** עַל גּוֹשָׁה וְעַל אֲוִירָה. הַקְּסָה הִרַב ר' יַעֲקֹב דְּ